

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA

Nr. 30(1144)

Ihmub 1949. a. aprillist

Reede, 23. november 1984

Hind 2 kop.

16. novembril oli insti-
tuudi komsomoliorganisat-
siooni 26. aruande-valimis-
konverents. Allpool avalda-
me lühendatult ELKNÜ TPI
Komitee sekretäri Eduard
SAULI aruandekõne.

Lugupeetud delegaadid ja
külastajad!

Täna korraldab TPI kom-
somoliorganisatsioon oma 26.
aruande-valimiskonverentsi.
Eelmisel konverentsil on
mõeldud seega vaid üks aas-
ta, kuid selle aastaga on kom-
somoliorganisatsiooni töös toi-
munud hulgaliselt muutusi.

Käesolev aruandeperiood hõl-
mab ajavahemikku 27. oktoober
1983. a. kuni 16. november
1984. a.

Praeguseks võib öelda, et meil
oli palju kordaminekuid, suur
osa sellest, mis me eelmisel
konverentsil plaanidena paber-
ile seadsime, on ellu viidud.
Kuid tänane konverents ei pea
olema mitte ainult tõsiste kok-
kuvõtete tegemise kohaks, vaid
eelkõige tõsiseks aruteluks meie
töös esinevatest puudustest ja
vigadest ning sügavaks mõtte-
vahetuseks komsomolitöö edasi-
tõstmise ja eelseisvate
ülesannete lahendamise üle.
Sõltub ju meist endist see,
kuidas ning milliste mälestuste-
ga me lahkume instituudist.

Enne kui rääkida organisat-
siooni tegudest, räägime mõne
sõna organisatsioonist endast.
1984. a. lõpetas instituudi jär-
jekordne lend, mis andis vaba-
riigi rahvamajandusele 1261
kõrgema haridusega spetsialisti,
neist 945 lõpetas päevase osa-
konna. Esimesele kursusele võeti
vastu 2010 üliõpilast, neist
päevasesse osakonda 1200.

Kõigist TPI üliõpilastest moo-
dustavad kommunistlikud noored
alla 90%. Eelmise aruande-
perioodi lõpul oli see arv 92,6%.

Kuna TPI võtab aastas vas-
tu kommunistlike noorte rida-
desse kümnekond noort in-
imest, siis võib sellest teha järe-
lduse, et praeguse esimese
kursuse tudengite hulgas on
kommunistlike noori vähem
kui aasta tagasi. Veel arve:
TPI-s õpib päevases osakonnas
tudengeid 23-st rahvusest.

Naisüliõpilaste osakaal on
43,3%, võrreldes eelmise aastaga
tõus 4%. Sama ka komsomoli-
organisatsioonis.

Komsomol on alati olnud ja
jääb ka edaspidi parteiidade
juurdekasvu üheks allikaks.
Praegusel momendil on 37 üli-
õpilast NLKP liikmed või liik-
mekandidaadid. Paljud neist
kuuluvad meie organisatsiooni
juhtiva kaadri hulka. EKP
16. pleenumil ütles sm. K. Vai-
no, et just kommunistid peavad
tooma komsomolitöösse rohkem
organisearitust, võitluslikkust
ja otsimisvaimu. Siiski on aga
ka selliseid üliõpilasi — kom-
muniste, kes aktiivses kom-
somolitöös ei osale. Nende suh-
tes tuleb ilmutada suuremat
nõudlikkust.

LIIKMEMAKSUD JA ARVELT MAHAVÖTT

Eelmisel AVK-1 konstateeri-
sime, et olukord liikmemaksu-
de laekumisele ei ole kiita. Ka
tookord vastuvõetud otsuse üks
punkt oli suunatud nõudlikkuse
suurendamise vajadusele just
selles valdkonnas. Aasta jook-
sul on meil olukord tublisti pa-
ranenud. Praeguseks liikme-
maksu võlgnevust praktiliselt ei
esine. Eriti suure hülpe tegi
just energeetikateaduskond, kes
eelmine kord terava kriitika
osaliseks sai. Kuid see ei tähenda,
et see probleem murtud
oleks. Endiselt tekib suur viivi-
tus suvekuudel, kui üliõpilased
sessil, praktilisel ja suvepuhku-
sel on. Põhjenduseks tuuakse
tavaliselt see, et ei ole teada
ette teenistus suvekuudel. Kuid
see ei anna õigust jätta tasu-
mata liikmemaksu. Kui sisse-
tulek osutus suuremaks, kui ar-
vata oli, siis võib selle hiljem
juurde maksta, kuid mitte esi-
tada seda põhjenduseks kolme-
kuisse võlgnevuse kohta. Et
kriitika ei jääks anonüümseks,
lubage teie ette tuua need õppe-
rühmad, kes mõistest komsomo-
lidistsipliini siiani aru pole saa-
nud ja meie korduvatele kutse-
tele kuidagi ei reageeri: EV-77,
LA-31, AO-77, AV-77, EK-31 ja
ET-31.

Endist viisi valmistab arves-
tussektorile hulgaliselt lisatööd
paljude diplomandide vastutus-
tandetus. Kuigi enne diplomi
kättesaamist räägime iga lõpe-
tajaga personaalselt sellest, mi-
da tuleb teha, et ennast pärast
sõjaväelaagrit arvelt maha võt-
ta, on palju neid, kes ei suuda
leida seda momenti, et meiega
ühendust võtta ja arvestussek-
torist läbi tulla. Kuid kuna TPI
valmistab kaadrid ette kogu
vabariigi jaoks ja lõpetanud
sõidavad laiali kõigisse Eesti
NSV rajoonidesse, siis võite ise
ette kujutada, kui raske on teid
üles leida. Palun kõikidel V
kursuse komsorgidel sellest
omad järeldused teha.

ÕPPERÜHM — MEIE KOMSOMOLI-ALGLÜLI

Kogu TPI komsomoli edusam-
mud sõltuvad sellest, kuidas
töötavad tema üksikud lihid.
Kui eelmisel konverentsil põe-
rasime suuremat tähelepanu
sellele, millised on meie teadus-
konna komsomolibüroode saa-
vutused ja puudujärgid, siis

tänasel konverentsil tahaks pik-
kemat peatuda meie komsomoli
algliülil — õpperühma kom-
somoliorganisatsioonis ja rääki-
da sellest, mis torkas silma lõp-
penud aruande-valimisperioodi
vältel.

Käesolevaks aruande-valimis-
perioodiks püstitas TPI komso-
molikomitee enda ette keeruka
ülesande — jõuda koosolekutel
just rühma tasemele ja seda
regulaarselt, mitte aga pisteliste
kontrollide kaudu. See tõi kaa-
sa suure koormuse, sest komso-
molikomitee sekretäridel tuli
külastada päevas kohati 2—3
koosolekut. Raskust valmistas
veel see, et TPI-s toimub õppe-
töö paljudes eri korpusetes, nii
et tihti tuli lausa joosta Mästa-
mäe, Kopli ja energeetikateadus-
konna õppehoonete vahel.

Siinkohal tahaks vabandada
nende komsorgide ees, kes meid
ootasid ja me jäime tulemata:
juhtus sedagi, et ühele kella-
ajale langes 4—5 koosolekut.
Kuid palju hullem oli olukord
sellisel juhul, kui me saabusime
rühma enda poolt välja-
pakutud ajal koosoleku ruumi
ja leidsime eest vaid haigutava
tühjuse.

Eriti halb oli see juhul, kui
koosolek pidi toimuma Koplis.
Meile tõi see kaasa poolteist
tundi asjatut ajakadu, samal
ajal, kui mõni teine rühm meid
tagajärjetult ootas. Paraku esi-
nes veel ka selliseid komsorge,
kes soovist varjata komsomoli-
töö puudujärke, väitsid koos-
oleku juba toimunud olevat.
Nii juhtus näit. õpperühmaga
AV-51, komsorg Kivi Kristel.
Juba kerge kontroll näitas, et
lugu ei vasta tõele. Kui aga
toimus korduskoosolek, millel
viibisid ka komsomolikomitee
asesekretär A. Randma ja mit-
med külastajad, tuli välja, et
rühmal on komsomolitööst ja
koosoleku läbiviimisest enam
kui ähmane ettekujutus. Koos-
olek oli ettevalmistamata ja
sellisena me teda aktsepteerida
ei saanud. Lugu ei vääriks mai-
nimist, kui see oleks erandlik
juhus, paraku oli sedalaadseid
juhtumeid veelgi.

Milliseid üldistusi võib teha
nendest külastustest. Oli rüh-
mi, kus komsomolitöoga asjad
korras olid: täidetud olid vajali-
kud dokumendid, regulaarselt
toimusid koosolekud, komsomo-
litöö ei piirdunud vaid üritus-
tes osalemise, vaid ka uute
ideede väljapakumisega ja
nende realiseerimisega. Ja mis
peaasi, õige oli rõhuasetus kom-
somolitöös. Oli rühmi, kes selle
vastu eksisid, ületähtsustades
vaba aja veetmise ja meelela-
hutuslike ürituste osa komsomo-
litöös, pannes põhiorhu taid-
lusele või spordile, andes poliit-
informatsioonide asemel vaid
välispoliitilisi kommentaare.
Olulisel puudus oli tööplaanide
koostamisel, vähe pöörati tä-
helepanu komsomolitsuste
tundmaõppimisele. Mitte alati
ei õnnestunud kuulda printsi-
piaalset hinnangut rühma töö-
le, aus otsekohesus asendati nii
mõnigi kord pseudosõprusega
kaaslaste suhtes. Nendele in-
imestele tahaks tuletada meelde
EKP KK 16. pleenumil välja
õeldud mõtet: «Tänapäeval ilme-
nevad julgus ja mehisus, kui
soovite, ka selles, et tõsta ava-
likult häält...», sekkuda sel-
lesse, mis toimub. See on sa-
rauti sõna, kus on käimas

võimus inimeste mõistuse ja
hinge pärast, näukogude ini-
mese pärast.»

Kõigist sellest rääkisime me
põhjalikult nii õpperühmades
kui ka teaduskondade AVK-1,
ajaloomi ei võimalda kõike kor-
rata. Meil on, millest õppida ja
kellelt õppida. Ja ainult siis,
kui me teeme eeltoodust igauks
omad järeldused ja need järeld-
dused ka ellu viime, võime me
öelda, et oleme andnud oma
panuse igapäevase komsomoli-
töö parandamisse.

Noori juhtida ei ole lihtne,
siin tuleb hulganisti kõige eri-
nevamaid, tihti väga keerulisi
probleeme — nii poliitilisi, sotsi-
aalseid ja kõlbelsi. Tuleb
osata neid lahendada ja mis-
tahes situatsioonis kaitsta partei-
teelisi seisukohti. See nõuab
piisavat ettevalmistust, tihedat
kontakti noortega. Kuid kas
mitte sellepärast ei karda mõ-
ningad komsomolitöötajad esi-
neda kaasüliõpilaste seas, et nad
tunnevad oma ebapiisavat ette-
valmistust? On ju selleks, et
noori endaga kaasa viia, kom-
somolitöötajal vaja oskust
veenda, agiteerida, mobiliseeri-
da sõnaga. Seda saab omanda-
da vaid pidevalt noortega suh-
eldes ja mitte ainult kui sõ-
ber sõbraga, vaid kui kom-
somolitöötaja komsomoliorgani-
satsiooni liikmeks.

Just sellest viimast jääbki
meil tihti puudu. Kui ELKNÜ
TPI Komitee sekretärid ja tea-
duskondade sekretärid välja
arvata, siis teiste komsomoli-
juhtide esinemised õpperühma-
de ees, koosolekutes osalemine
ja printsiipiaalse seisukoha väl-
jütlemine on küll siiani olnud
väga tagasihoidlik. Uus komitee
peab seda situatsiooni märgata-
vaid muutma ja välja töötama
konkreetsed plaani olukorra pa-
randamiseks. Kõigi komitee ja
büroo liikmete kontaktid õppe-
rühmadega peavad muutuma
regulaarseteks ja igapäevasteks.

TEADUSKONDADE KOMSOMOLITÖÖ

Kui veel aasta tagasi võisi-
me öelda, et teistest tunduvat
eespool oli majandusteadus-
kond, siis praeguseks on tase
võrdustunud: ühtlaselt hästi on
töötanud automaatika, majan-
dus ja keemia. Juba kolmandat
korda valiti automaatikateadus-
konna komsomolibüroo sekre-
täriks A. Kokman. Hästi töötab
komsomolibüroo, oma tegudes
on ta kõrvale jätnud formaal-
suse ning lahendab paljusid si-
sulisi ülesandeid. Esile tuleb
tõsta komsomoliprojektori tööd,
regulaarselt toimub komsorgide
atesteerimine. Head ja tihedad
on suhted dekanadi ja partei-
bürooga, alati on korras büroo
tööd kajastav dokumentatsioon.
Teaduskonna tööd iseloomustab
läbimõeldud tegutsemine ja as-
jalikkus kõigis tööliikudes.

Eelmisel AVK-1 olime sunni-
tud tunnustama, et soovida jät-
tis keemiateaduskonna tööd.
Praegu on ta tõusnud üheks
tugevamaks teaduskonnaks. Ka
siin on suuresti tegu komsomo-
libüroo sekretäri F. Mäguse
isikliku autoriteedi ja eeskujuga.
Büroo töötab aktiivselt, läbi
on viidud palju isikupäraseid
üritusi, aktiivselt löödi kaasa

rahvaste sõpruse päevade or-
ganiseerimisel. Väga hurvitavad
ja omanõulised olid teadus-
konnaõhtud Glehni lossis. Vast
kõige paremini oli läbi viidud
aruande-valimisperiood. Keemiateaduskonnast tuleb esile
tõsta veel seda, et seal on kõige
paremini korraldatud kontaktid
teaduskonna juhtkonna ja partei-
bürooga. Ja taas eeskujuga kõi-
gile: õppepäevade kevadsessioo-
nil 95,4%.

Rahule võib jääda ka majan-
dusteaduskonna komsomolibü-
roo tööga (sekretär P. Laur).
Teaduskond on TPI suurim,
kommunistlike noorte arv ula-
tab 748-ni. Teaduskonnas on
aastate jooksul kujunenud välja
omad traditsioonid, viiakse läbi
aktiivilaagreid. Õppepäevade ke-
vadsessioonil oli 94,3%, mis
keemiale siiski enam kui % alla
jääb. Tahaks, et TKB leiaks
õpperühmadega tihedamad kon-
taktid ja et büroo liikmed õppe-
rühmades enam nii harvad kül-
lised poleks.

Meeldi on mõelda, et sammu
edasi tegi eelmise aasta «pu-
nane latern» — energeetika
(sekretär E. Kaljula). Paranes
olukord liikmemaksude ja bü-
roosise distsipliiniga, aktivi-
seerus komsomoliprojektori te-
gevus, mida praegu võiks pida-
da instituudis parimaks. Hästi
õnnestus ka aruande-valimis-
konverents. Õppepäevade pool-
lest on energeetika endiselt
raskes seisus, kevadsemestril oli
see vaid 88%. Peaasi on see,
et bürood juhiivad praegu akti-
viivsed noored inimesed ja see
lubab oodata sellelt aastalt veel
paremaid tulemusi.

Nüüd teaduskondade juurde,
kes sellel aastal kõige rohkem
probleeme kaasa tõid: mehaani-
ka ja ehitus. Kui eelnevatel aastatel
tõstas mehaanikateadus-
konna komsomolibüroo võimete
kohaselt, siis sellel aastal tun-
duvalt allapoole. Aasta jooksul
vahetus kaks sekretäri — A. Sõ-
na ja A. Oige, praeguseks on
mõlemad TPI-st lahkunud. Aas-
ta algus oli paljutõotav, plaane
oli palju ja ka tulemusi hakkas
ilmnema. Seejärel hoog kadus,
lagunes büroo, töö muutus epi-
soodiliseks. Eriti raskes kujun-
es käesoleva õppeaasta algus,
kus vanast büroost oli septembriks
säilinud 3—4 inimest.
Raskusi esines kõiges, alates
liikmemaksude tasumisest kuni
koosolekute läbiviimiseni. Nõrk
oli koostöö parteiorganisatsioo-
ni ja teaduskonna juhtkonnaga.
Töö puudulikust näitab vast
seegi fakt, et teaduskonna AVK
läbiviimine osutus esimesel kat-
sel võimatuks — kvoorumit
kokku ei saadud. Uuel aruande-
perioodil kuulub just sellele
teaduskonnale ELKNÜ TPI Kom-
itee eriline tähelepanu.

Samad sõnad käivad ka ehi-
tusteaduskonna kohta, kus tea-
duskonna komsomolibüroo (sek-
retär J. Buschi juhtimisel) ei
tõlnud oma ülesannetega toime.
Selle ilmekaks tunnistuseks on
see, et büroo dokumentatsioon
on napp ja ilmetu, suuri
raskusi on liikmemaksude tasu-
misega, äärmiselt nõrk on bü-
roo side õpperühmadega, kõige

rohkem õiguskorraldumisi tuli just ehitusele. Uuel sekretäri J. Klensil on ees märkimisväärne töö. Oma stii on siin ka komsomolliikmised, kes ei suutnud büroo lagunemisele õigel ajal piiri panna, mille tulemusena selline olukord sai võimalikuks.

Tõsine olukord on meie teenistujate organisatsiooniga. Arvukusest on ta palju väiksem teaduskondade organisatsioonidest, hõlmates veidi üle 250 liikme. Tööd raskendab see, et inimesed on tööl erinevatel aegadel ja töötavad üksteisest territoriaalselt väga eraldunult. Komsomolliikmised on enamuse oma tähelepanust pühendanud just üliõpilastele, teenistujatega on töö episoodiline, alustatud tööd ei ole lõppfaasi jõudnud. Teenistujate organisatsioon sellisel kujul juhitav ei ole, siit ülesanne uuele komiteele: leida teenistujatest koostöötajate sobiv töövorm. Üks võimalus selleks on partei-struktuurist eeskäru võtmine. Seda enam, et ka teenistujate organisatsiooni on tulnud mitmeid aktiivsed kommunistlikud noored, kes võivad ja tahavad komsomolitööd teha.

KAADRIPROBLEEMID

Suvalise töö tegemiseks on vaja inimesi, selles ei kahtle keegi. Sellepärast tulebki kergitada kaadriprobleemi. Kuna komsomolitöö on oma eripära ja iga inimene sellele tööle ei sobi, siis moodustab kaadrivalik ja väljaõpe meie igapäevases töös märkimisväärse osa. Eriti tähtsuse omandab see, kui kiiresti suudame me instituudi ellu tõmmata esimese kursuse tudengeid, sest iga aasta lõpetab TPI palju inimesi, kellest komsomolitöös meile palju abi oli, loodus aga tühja kohta ei saali. Kuidas siis toimub kaadri otsimine, valik ja väljaõpe?

Iga aasta septembrikuus koostatakse sisseastujate arvekirje põhjal teatav koondpilt esmakursuslaste senisest aktiivsusest ja väljastatuna TPI arvutuskeskuse poolt jõuab ta ka komsomolliikmestele. Selles on kajastatud keskkoolis tehtud komsomolitöö iseloom, kestus ja muud andmed. Ja sellest informatsioonist võib välja lugeda, et iga aastal astub TPI-sse 600-700 noort, kes on kõik aktiivselt komsomolitöös tegelenud. Reaalsuses need andmed aga kinnitust ei leia. Seega — kas on üle hinnatud keskkooli päevi tehtud komsomolitööd või otsime meie ise liiga vähe tähelepanu pööranud kaadrireservile esimese kursuse hulgest. Kaadrivalik on antud hetkel raskendatud ka objektiivsetel põhjustel — ei jõua veel I kursust tundma õppida, kui juba seisab noormeesel ees sõjaväeteenistus. See on toonud kaasa olukorra, kus üliõpilaste arv esimesel kolmel kursusel on järsult vähenenud ja paljud potentsiaalsed komsomolliikmised sõjaväes. Siit ka meie eriline huvi esimese kursuse vastu, sest hõlmed tead on teie teha. Meie selle aasta otsingud kandis vilja — nii mõnigi eelmise aasta sisseastuja oleks väärt olema komsomolliikmest liige. Eelnevast jutust koorubki välja ülesanne ELKNÜ TPI Komitee orgektorile ja teaduskondade büroodele: suurem tähelepanu kaadrivalikule ja just I kursusele. Kahjuks pole sellest printsiibist siiani alati kinni peetud, sest mõnedel teaduskondadel on iga aasta suuri raskusi asjaliku komsomolibüroo koosseisu loomisega. See tuleb aga ainult ühest faktist: et tunta oma teaduskonna üliõpilasi, nende potentsiaalseid ja võib-olla isegi varjatud oskusi. Aga selleks, et kaadrit tundma õppida, ei piisa ainult suurüritustest, vaid oleme ringiga tagasi eelneva jutu juures: tihedamini tuleb külastada õpperühmi.

Aktiivne mõtmine ei tähenda kaugelki seda, et uued inimesed suudavad kohe orienteeruda kõrgkooli komsomolitöös. Iga aasta sügisel oleme korraldanud I kursuse komsorgide seminarlaagri. Kuna aga sel-

lel aastal siirdub suurem osa sisseastujate kontingendist kohe sõjaväkke, siis otsustas ELKNÜ TPI Komitee, et laagri korraldamine antud hetkel on ebatõstarbekas. Seminar ära ei jää, vaid toimub kevadel ja veidi teise suunitlusega. See ei tähenda loomulikult seda, et esimene kursus niikaua mõistatama peab, millega tegeda. Kohe peale konverentsi alustame jooksvat tööd ja püüame esmakursuslastele anda kõik vajalikud teadmised selleks, et mõista instituudi komsomolitöö isearusaasi ning kuidas neid teadmisi ka reaalsesse ellu rakendada.

IDEOLOGIATÖÖ

Tähtsal kohal meie igapäevases elus on ideoloogiline töö. Me saame aru, et üliõpilaste vaated ja meeleolud kujunevad mitte ainult saavutuste, vaid ka vajakajäämistest ja raskustest mõjul. Seega on tarvis resoluutsemalt jagu saada niisugustest nähtustest nagu formalism, paraaditsemine ja teravate eluprobleemide vältimine. Selleks et tagada tudengi igakülgset arengut, viiakse kõrgkoolides ellu leninlikku arvestust ja ühiskondlik-poliitilise praktika arvestust. See valdkond meie tööst on alati kutsunud esile poleemikat ja kriitikat ja seda õigusega. Mõni sõna terminitest — LA on tänapäeva noore inimese igakülgse arengu komp-

võitluses formalismi ja bürokraatia vastu. Arvestust on oodata enne talvist sessi, üks kord aastas, seega esimesed kokkuvõtted tulevad peale aastavahetust. Ja kuna üliõpilased nõudmised soovitavad LA läbi viia sügisel, enne aruandeperioodi või koos aruandekoosolekuga, siis tuleb meil seda nõudmist järgmisel aastal arvestada.

Eelmisel aastal rääkisime sellest, et «KP» oli varjusurmas ja olid ainult plaanid selleks aastaks. Nüüdseks on plaanidest osa ellu jõudnud, osa jõudmas, igatahes on võimalus rääkida juba tehtud tööst. Hea meel on selle üle, et eelmise aasta «murelaps» energeetika on selles küsimuses praegu instituudis suveräänne juhtija, ka automaatika ja keemia on tulemusi näidanud. Probleeme, mida ka jastada, on aga endiselt palju: ikka veel lõnkav õppedistsipliin, ühiselamud väärivad seda, et neist aastaringelt kirjutada ja materjali jääks veel ülegi. Heameel on veel selle üle, et «KP-s» on seda, mille puudumist talle eelmisel konverentsil ette heitsime: sisukat infot, ligitõmbavat ja erkast vormistust.

Nüüd ajalehe TP juurde, kellel on samuti suur osa meie küsimuste valgustamisel. Elus on alati nii, et aastaga mõni tööloik või mõned suhted paranevad, mõned halvenevad. Kah-

Kuid just KOR on meie selle aasta tegevuse üks nõrgemaid liigseid. Liikmete arvukus on oluliselt vähenenud, moodustades antud hetkel vaid 17 üliõpilast. Samal ajal kohti, kus korraldada pidada oleks vaja, on palju näit. Glehni loss, tudengitritused ja loomulikult ühiselamud. Seda enam, et meie hulgas on ka neid, kes oma tegudega seda vajadust otseselt esile kutsuvad. Siin pole meil õigust piirduda aonitumise kriitikaga: 1984. a. toimus Glehni lossis E-teaduskonna tudengipidu, mis lõppes suurte ebameeldivustega. Lossis alanud intsidenti lõppes olukorras, mis nõudis miilitsa ja kiirabi väljakutsumist. Kuigi tegu on täiskasvanud inimestega, jäi osadel tudengitest inimkeelest väheseks, mis nõudis rusikatega asjaklaarimist. Intsidendi algatajatel Alliksaarel õppeühmest EE-21 ja Steinbergil EV-67 tuli oma tegudest aru anda komsomolliikmestele ees ja komitee otsus oli karm: komsomoliga nende edaspidist elu siiduda ei saa ja ka nõukogude üliõpilase staatus tuli nende jaoks lõpetada.

Korraldumisi oli tunduvalt rohkem, kui eelmainitud intsidenti, seega on KOR-i täita suuremad pretensioonid on siin keemiale ja ehitusele, ka majandusel pole lood kiita. Kui keemias võib lugeda veel mingiks vabanduseks seda, et noormehi teaduskonnas on vähe, siis ehitusteaduskonnale vabandust leida on raske.

Ainsad, kes kiitust väärivad, oled automaatikud ja energeetikud. Seega seisab uuel komiteel ees raske ülesanne: taas luua ja panna tööle komsomoli operatiivühm. Mis aga puutub õiguskorraldumistesse ja profülaktikasse, siis on meil ka positiivseid tulemusi: ühiskondlikus praktikas miilitsa lastetubades on sel aastal juba osalenud ja osaleb aasta lõpuni ligi 350 üliõpilast.

Siit ongi õige aeg puudutada KOR-iga vahetult piirnevat tööloiku — meie ühiselamuid. Teisest küljest jällegi EKP KK 16. pleenumi: «Just ühiselamutes kõlisevad kõige sagedamini klaasid ja rikutakse avalikkuse korda». Lahendust ootavaid küsimusi on palju: puudumised valvekardadest, ühiselamu koristamine, sissepääs ühiselamusesse, õised külalised, distsipliin. ELKNÜ TPI Komitee ei tulnud selle küsimusega aruandeaastal toime. Nõrk oli side maiaarukogudega, sündmustest ühiselamutes saime tihti teada vaid läbi kolmandate isikute. Ühiselamud sektorisa tegeles ehitusteaduskonna diplomand V. Keldrima. Kahjuks hindasime selle noore mehe teotahet ja võimeid üle ning tulemus oligi käes.

Ühiselamuküsimused on praegu tarvalt päevakorras nii rektoraares kui ka parteikomitees, vastu on võetud abinõude plaan, mis realiseerimise korral peaks andma soovitud tulemusi. Selles plaanis on suur osa ka komsomolil, ning uue komitee ühiselamute sektorile langeb kohe suur koormus.

ÕPETÖÖ

Edasi tahaks peatuda õppetöös seotud küsimustel. Kõik te olete tulnud kõrgkooli vabatahtlikult, kuid peale seda, kui instituut teid oma üliõpilasteks vastu võttis, on õppedistsipliini ja õppeplaanidele allumine juba kohustuslik. Siin on aga veel palju küsimusi, millele meil kõigil tuleb vastus leida. Just siin peaks komsomoli osa olema võimalikult suur, kahjuks on ta aga väga tagasihoidlik. Eelmisel konverentsil vastuvõetud otsuses oli 4 punkti, mis olid suunatud komsomoli osa suurendamisele õppeedukuse ja õppedistsipliini kindlustamisel.

Nii mõndagi oleme me saa-

vutanud, kuid ülesande eesmärk on siiani kättesaamata. Ikka veel esineb rühmi, kus õppeedukus on tunduvalt alla instituudi keskmise, endiselt on meie hulgas neid, kellel põhjusteta puudunud tundide arv küünib sadadesse. Neid kahte parameetrit seob otsene seos — nendes rühmades, kus on palju puudumisi, on ka õppeedukus reeglina madalam. Lubage siinkohal tuua mõningaid näiteid: väga palju puudumisi LE-31; KA-31; EV-31 — õppeedukus 35,3%; MM-28 — õppeedukus 55%.

Gorõnina LA-37 — 30 tundi — võlad; LE-31 Telve — 68; Varjo, Vallo — 100; KO-31 Tassu, Tiina 35 tundi; KA-31 Kurmõza, Galina — 37 tundi + t/je valve.

Eksmatrikuleerimine ei tule kunagi üleöö ning pole halvaks üllatuseks ei loodriks endale ega ka tema kaaslastele. Sellele eelnevad põhjusteta puudumised, tegemata kursusetööd ja arvestused. See aga näitab, et rühmades valitsev olukord ei ole printsiipiline, seitsimeheline tunne on asendatud üksikõppekaaslaste vastu. Iga õpperühma tööplaanis on paar komsomolliikmest, mis pühendatud õppetöö analüüsile ja töesti, see oli üks punktidest eelmise konverentsi otsuses. See on üks vajalikumaid samme, mida iga rühm peab astuma. Kuid õige tulemuse saame ainult sel juhul, kui koosolekul valitseb töesti printsiipiline õhkond, kui seal otsustatakse midagi konkreetset ja selle tulemuseks oleksid paraneb. Paljudes rühmades käiakse läbi poolteed: esitatakse õppeedukuse analüüs, konstateeritakse hetke seis, tuuakse välja põhjused, mis on takistanud hästi õppida ja isegi üliõpilased, kellel palju puudumisi ja puudulikke hindaid, ja kõik. Ei mõelda läbi, mida tuleks teha, et olukorda parandada, ei võeta vastu mingeid abinõusid distsipliini tugevdamiseks ja distsipliinirikkujatel soovitatakse enast lihtsalt parandada.

Käesoleval aastal on plaanis juurutada uus õppeedukuse kontrolli süsteem, kus komsomolil on palju kaasa öelda. Kaks korda semestris atesteeritakse kõik üliõpilased, andmed jõuavad õpperühma, millele peab järgneva arutelu sellest, kuidas olukorda parandada, mida teha õppeprotsessi parandamiseks, milliseks tudengid hindavad õpetamise taset. Kõik need andmed antakse dekanat, kus tehakse vastavad järeldused. Ma arvan, et just siin on uue komitee õppesektoril palju võimalusi tööorganiseerimiseks ja paremate tulemuste saavutamiseks.

Konverentsist võtsid osa ja osinesid sel EKP KK Büroo liikmekandidaat, EKP Tallinna Linnakomitee I sekretär Matti Pedak, ELKNÜ Keskkomitee I sekretär Arno Allman, instituudi prorektor Valdek Mikkal ja instituudi parteikomitee sekretär Aadu Taits. Konverentsi külalisteks olid veel Eesti NSV kõrg- ja keskerihariduse minister Iimar Nuut, ELKNÜ Tallinna Linnakomitee I sekretär Rein Tõnson, EKP Tallinna Linna Oktoobri Rajoonikomitee agitatsiooni- ja propagandaosakonna juhataja Mart Meier, ELKNÜ Tallinna Linna Oktoobri Rajoonikomitee sekretär Liida Leiman.

Valiti 25-liikmeline ELKNÜ TPI Komitee ja delegaadid Oktoobri rajooni aruandevalimiskonverentsile.

Esimesel uue ELKNÜ TPI Komitee koosistumisel valiti ühehäälselt ELKNÜ TPI Komitee sekretäriks Eduard Saul.

Aruandevalimiskonverentsi sõnavõttudele teeme ringi peale järgmises TP-s. Siis avaldame ka uue komitee koosseisu ja konverentsil vastuvõetud otsuse.

leksprogramm, mis hõlmab tema õppe- ja teaduslikku tegevust, ühiskondlik-poliitilist aktiivsust, eetilist- ja esteetilist kasvatust, kehalist arengut, töökasvatust — ühesõnaga kogu tema tegevust. Just selle programmi realiseerimine võimaldabki kasvatada kaasaegset nõukogude inimest kogu tema mitmekesisuses. Ühe osa sellest programmist, ning seejuures olulisema osa, moodustab ühiskondlik tegevus ja aktiivsus, teoreetilised teadmised meie ühiskonna arengu seaduspärasustest. Nagu kõik teadmised, vajavad ka need kontrolli ja suunamist, selleks eksisteerib kõrgkoolis LA. See, et me saame aru meie ees seisvatest ülesannetest, ei tähenda aga veel seda, et me oleksime suutnud neid realiseerida. Eelnevad mõtted olid aktuaalsed aasta tagasi, on täna ja jäävad ka homme.

Ilmekaks näiteks selle üle, mis mõtted keerlevad ÜPP ja LA ümber, kuidas seda mõistab tudeng, oli artikkel ajalehes TP. Nõustagem, meie endi tegevus läheb paljus soovida. Juba aastaid on teaduskonnad ellu viinud ÜPP programmi. Neil on välja kujunenud omad traditsioonid, hindamiskriteeriumid, ning sellist tegevust ühildustada ja muuta ühiseks hästi funktsioneerivaks süsteemiks on väga raske. Seda küsimust on arutatud korduvalt nii TPI-s kui ka väljaspool instituuti, kuid lahendust ei ole leitud. Tõsi, me oleme vastu võtnud otsuseid ja juhendeid, kuid nende realiseerimine pole läinud lõpuni, arvestus on jäänud formaalseks ja selge on see, et tudeng pole asjast aru saanud. Eelmisel konverentsil heitsime ette KK-le, et ta ei arvesta kõrgkooli spetsiifikat LA läbiviimisel. Sellel aastal me enam nii öelda ei saa, sest KK andis asja lahenduse meie endi otsustada. Seega on viga meie endi majas. Praegu on välja töötatud järjekordne uus juhend, käesoleva aasta I kursusele enam ÜPP raamatuid ei antud ja asendame selle ühe ainsa perfoaga, mis asub dekanadis. See on juba suur samm

juks peame komsomolliikmest suhteid ajalehega TP eelmise aruandeperioodi jooksul viimaste kilda lugema. Komsomoliteemalised materjalid lehes olid napid, puudutades vaid AVK-d, ÜPP probleemi, RSP-d ja mõningaid pisiseiku. Leht valgustas küll meie töö puudusi, kuid kordaminekud jäid harva silma ette. Tähelepanu tarvikus olid sündmuste kriitilised ja kohati tendentslikud resümeed, täielikult aga puudusid lehest ürituste ettevalmistuse ja läbiviimise seotud probleemid ning raskused ja mis veel olulisem — kordaminekud.

Me kõik teame, et lehel on suur osa ühiskondliku arvamuse kujundamisel. Kahjuks kujundas leht nii mõnigi kord arvamust, mida komsomolliikmest aktsepteerida ei saanud. Kõik puudused arutati läbi TPI parteikomitees ja võeti vastu resoluutne otsus. Teisalt, harva esineb olukorda, kus on süüdi üks asjaosalistest ja teine võib öelda, et temast olenev on tehtud. Stii sellise olukorra tekkimises lasub ka komsomolliikmestel, sest oma plaanidest valgustasime lehele toimetust harva ja ka ise kirjutasime lehele artikleid lubamatult vähe, kuid kes peaks siis veel komsomolliikmest kirjutama, kui mitte komsomollijuhid ise.

Ei tahaks, et eelneust jääks vale arvamine. Alates sellest sügisest on suhted paranenud ja asjalikumaks muutunud. Oleme meie lehele kirjutanud, lehe tegevtoimetaja oli AVK-l igapäevane külaline. Seepärast tahaks lugeda eelmise aasta arusaamatused kohanemiskeskustest tingituks.

ÕIGUSKORD JA ÜHISELAMUD

EKP KK 16. pleenumil ütles sm. Vaino: «Meie teeb muret õigusrikkumiste suur hulk ja joormariis noorte seas». Kahjuks on ka meie üliõpilased osanendest noortest. Otseseks võitlejaks õiguskorraldumiste vastu peab olema meie KOR.

40 AASTAT RAHU EESTIMAAL

«Iialgi ei võideta seda rahvast, kelle tööhked ja talupojad on oma enamuses mõistnud, ära tundnud ja näinud, et nad kaitsevad omaenda võimu, töörahva võimu, et nad kaitsevad seda üritust, mille võit kindlustab neile ja nende lastele võimaluse kasutada kõiki kultuuri hüvesid, kogu inime töö loomingu.»

V. I. Lenin

HOMME, 40 AASTAT TAGASI, VABASTATAKSE EESTIMAA LÕPLIKULT FAŠISTLIKUST OKUPATSIOONIST. ALGAB RAHUAEG.

19. oktoobril ründas 249. laskurdiviis, pärast 300 suurtüki ja miinipilduja 40 minutit kestnud ettevalmistustuld tankide ja liikursuurtükkide toetusel teistkordselt vaenlase kaitsepositsioone Sõrve särel. Ohtuks likvideeriti esimene positsioon ja jõuti teise — Lõo, Kaimre jõonel paikneva — ette, kuid enamaks jõuda ei jõutunud. Otsustav lahing Sõrve poolsaare vabastamiseks algas ligemale kuu aega hiljem — 13. novembril. Tegevusse rakendati neli laskurdiviisi (109., 121., 64. haardivõid ja 249. eesti), 300 suurtüki ja miinipildujat, 150 tanki ja liikursuurtüki. Suurtükkide ettevalmistustule 57 minuti jooksul paisati vaenlase asetusala ligemale 200 000 mürsku ja põlvi. Kaevukad hoidused kaitsti peaaegu vahepele kuuks kestnud ja 24. novembril lõplikult lehvits Sõrve poolsaare lõunapoolset punane võidulipp. Eesti NSV territoorium oli lõplikult vabastatud saksa fašistlikust okupatsioonist.

Kuu viimase lahingupäeva (18.—24. novembrini) jooksul kaotasid fašistid Saaremaal 7000 meest langenutena, 400 vangistati. Sõjasaagina arvestati 155 suurtüki ja miinipildujat, 226 kuulipildujat, 136 autot, 9 laeva, 43 mitmesugust ladu ja enam kui üks miljon mürsku ja miini. Lennuvägi uputas Balti meres ja Riia lahes 35 mitmesugust laeva ja vigastas 12.

Nõukogude Eesti vabastamine saksa fašistlikust okupatsioonist 1944. aastal polnud kerge. Rakendatud olid suured jõud, — ka kaotused polnud väikesed. Tuhandeid ühishaudu tekkis nelil päevil kõikjal, kus lahingud hargnesid. Ja praegu pole sünnimaal ainsatki linna, rajooni, asulat, ka suuremat külast, kus mälestusmärgid või

mälestustahvlid ei tuletaks järgnevale põlvkondadele meelde mitte kunagi unustusehõlma vajuvaid sangaritegusid...

Sõjamehete oli ohlik ja raske, kuid oli ka rõõmsaid, mitte kunagi ununevaid päevi ja hetki seoses võitudega lahinguväljadel. Suuremate saavutuste puhul võitlustandritel saluteeris võidukatele vägede meie kodumaal pealinn Moskva. Eesti NSV vabastamislahingute ajal tervitati meid võidusalutüdega seitsmel korral:

- ◆ 26. juulil — Narva vabastamise puhul,
- ◆ 25. augustil — Tartu vabastamise puhul,
- ◆ 19. septembril — kahel korral, algtul Valga vabastamise, siis Emajõe eduka ületamise puhul,
- ◆ 22. septembril — Tallinna vabastamise puhul,
- ◆ 23. septembril — Pärnu vabastamise puhul ja

◆ 24. novembril — Eesti Läänemere saarte vabastamise puhul.

Tõsist vaheldust valmistas sõjameestele Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei Keskkomitee ja NSV Liidu Valitsuse loodud traditsioon omistada lahinguis silma paistnud väekoondistele ja väeosadele nende asulate nimed, mille vabastamisel nad olid silma paistnud ja antasustada neid Nõukogude Liidu ordenitega. Nõukogude Eestis peetud lahingute eest omistati Tallinna, Tartu, Narva, Pärnu või Valga auhinnetus 99 väekoondistele ja väeosale, 124 väekoondist ja väeosade autasustati ordenitega.

245 sõjameest autasustati Nõukogude Liidu Kangelase Kuldähviga, kümneid tuhandeid sõjamehi — ordenite ja medalitega.

HARRI LESSEL, instituudi tsiviilkaitse staabiülem

RAHVAKONTROLORIDE OPPUSTEST

Rahvakontrolli töö on üks teravamaid ühiskondliku tegevuse vorme, kuna kontrollimine nõuab lisaks suurele ajakuluile ja täpsusele ka veel kodanikuühisuse ja põhimõtetekindlust riigi huvide kaitsemisel.

Suurt tähtsust kontrollimisel omavad rahvakontrollide teadmised kontrollitavates küsimustes ja oskused kontrollimise õigesti planeerida, läbi viia, tulemusi ja otsuseid vormistada ning võidelda avastatud puuduste kõrvaldamise ja edasiste võimalike puuduste ärahoidmise eest.

Selleks korraldatakse TPI rahvakontrollidele regulaarselt õppusi. Oktoobrikuul arutati õppusel kasvatusõpp korraldust ja selle kontrollimist.

Õppusel tutvustas üliõpilaste kasvatusõpp korraldust TPI-s ja selle kontrollimise võimalusi rahvakontrollide poolt meie instituudi kommunistliku kasvatusõpp nõukogu sekretär L. Hansalu. Ettekandest selgus, et TPI-s on loodud pidevalt töötav kasvatusõpp planeerimise ja institutsioonide kontrollimise süsteem. Rahvakontrolli ülesannetesse kuulub nii kogu süsteemi kui ka selle üksikute osade kontrollimine, näiteks ühiselamute, õppeühistu, rühmaühenduste töö ja arvestuse õigsuse osas. Administratsiooni-ga koos korraldatavaid ühiseid kontrollimisi tuleb koordineerida TPI kommunistliku kasvatusõpp ja ÜTP nõukoguga.

Kasvatusõpp korraldavad vastavalt kinnitatud plaanidele teaduskondade rahvakontrolligrupid. Möödanud semestril

kontrolliti keemiateaduskonnas õppeühistu, mehaanikateaduskonnas rühmaühendajate tööd, ehitusteaduskonnas õppeühistu suvisel õppe-töökäitajate ja majandusteaduskonnas informatsiooni kogumist instituudi lõpetanud majandusinseneride ja õkonomistide kohta ning kontakte nende-ga. Selgitatud puudused tehti teatavaks vastavate ametiühisustele ning puuduste likvideerimist jälgitakse.

Õppusel tutvustati ka Eesti NSV Ülemnõukogu ja Tallinna Linna Rahvakoostöö Nõukogu poolt käesoleval aastal vastuvõetud otsused rahvakontrolli töö parandamise kohta.

Nende otsuste valguses tuleb edaspidi suunata endiselt peatähelepanu riiklike plaanide ja ülesannete täitmisele, töö parandamise reservide selgitami-

sele, sotsialistliku omandi heidmisele ja kaitsemisele. Kontrollimise käigus tuleb rohkem praktiliseerida tulemuste kollektiivset läbimõtet ja ühiseid teadmiste ühendamist, kollektiivset liikmete ühiskondliku vastutustunde tõstmist, positiivsete kogemuste väärilist hindamist ja nende levitamisele kaasa aitamist. Tuleb paremini ettevalmistada kontrollimist, tömata kaasa kontrollile komsomoli- ja ametiühinguaktiivi. On tarvis saavutada olukord, kus ei esineks passiivseid rahvakontrollid.

Rahvakontrolli tööd võivad abistada kõik töötajad, kuna töötajate signaalid on informatsiooni allikaks kontrollimise paremaks ja efektiivsemaks korraldamiseks.

TPI Rahvakontrolli peagrupi õppe-informatsiooni sektor

KIRJUTAB SÖDURPOISS

«Teenin praegu lennuväeorganisatsioonis mehaanikuna. Olen tänuvõlgne dekanadile, kes on mures oma tudengite saatuse pärast ka väljaspool koolimaja piire. See on suureks toeks, kui tunned, et su isiku vastu tuntake ikka huvi ka endises kollektiivis.

Loodan kindlasti TPI-sse edasi õppima tulla ja see lootus süveneb üha, mida pikemaks venib sõjaväes oltud aeg.

Ootan ikka TPI ajalehte, mis on siiski killuke endisest tudengielust.»

Või teine kiri:

«Töötan süsteemi peal, mis kindlustab lennukite maandumist. Kõik kulgeb normaalselt, midagi erilist hullu siin pole. Kliima on siinkandis ainult vähe külmavõitu. Talvel võib juhtuda, et tuleb —45°C. Otsustasin Teiega ühendust võtta, nagu soovitati. Palun teatage edasiste õppimisvõimaluste kohta TPI-s. Ootan vastust!»

Kolmas sõdurpoiss kirjutas: «Palun väljastage minu nimel teie, et olen üliõpilane. See teie end on väga oluline tähtsusega... Palun tervitage ka meie endist rühmaühendajat K. Looitsat ja kui võimalik, siis teatage teiste meie rühma poiste adressid.»

Neljas on mures naasemise pärast:

«Kuna ei ole jäänud enam kuigi palju aega teenistusaia lõpuni, siis hakkavad üha tihedamini meid vaevama mõned küsimused edasiõppimise kohta TPI ehitusteaduskonnas. Palju on ununenud 1,5 ja veel teenimata poole aasta jooksul. Kas TPI-s organiseeritakse 1985. a. suvel midagi selle likvideerimiseks, sest arvatavasti pole ma auku? Võib juhtuda, et koju jõuame alles juulis. Milliseid dokumente oleks vaja kaasa tuua?... Võimaluse korral palun vastata adressil...»

Kirjad tulevad, vastused lähevad. Sõdurpoissid mõtlevad ja

muretsevad. Aeg aga kulgeb oma rada, elu astub oma samme. Ja varsti tuleb taas õppima hakata.

Et paljud sõdurpoissid ikka meie lehte saavad ja seda loevad, siis kasutan võimalust ja ütlen kõigile:

«Kui vabanete, tulge kohe esimesel võimalusel dekanadile. Kaasa võtta palju optimismi, soov õppida ja tugev distsipliin ning tervis.»

Head jätku!

Ehitusteaduskonna dekaan LEMBIT JOORITS

Oktoobris külastas teadusliku koostöö raames instituudi elektrisüsteemide kateedrit paljude tiitlitega rahvusvahelise mainega teadlane, Ungari Teaduste Akadeemia korrespondentliige, Mehiko Teaduste Akadeemia liige, Budapesti TA Arvutustehnika ja Automatiseerimise Instituudi Rakendusmatemaatika osakonna juhataja, Budapesti Ülikooli operatsiooniteaduste kateedri juhataja, Budapesti Tehnika Ülikooli professor Andress Prekopa. Tema tööd suurte süsteemide optimeerimise teooria, eriti aga stohhastilise planeerimise alalt on leidnud ülemaailmselt tunnustust. Paljude aastate jooksul on ta uurinud ka energiasüsteemide juhtimisprobleeme.

Meie instituudis esines professor A. Prekopa loengutega energiasüsteemide õppivaste režiimide optimeerimise ja stohhastilise planeerimise alalt.

Kuu algul viibis kateedris Soome üks juhtivamaid energiateadlasi, Helsingi Tehnoloogia Ülikooli professor Erkki Voipio. Kes esines energiateaduskonnas ulatusliku auditooriumi ees loengutega elektrotehnika ja energiatehnika alaste distsipliinide õpetamise meetodidest ja energiasüsteemide juhtimisest.

Kunnamagi teadlasega peeti läbirääkimisi koostöö arendamise üle elektrisüsteemide kateedri energo- ja tehnika uurimissuunas. Nii küllalised kui ka kateeder hindasid aset leidnud kontakte viljakateks ning pidasid otstarbekaks neid jätkata edaspidi.

P. Raesaar, elektrisüsteemide kateedri dotsent

TÄHELEPANU! EESTI NOORTE VIITLADAJATE ANSAMBLI VIILSTLASED!

Seoses 1985. aasta suvel toimuva üldlaulupeoga tuleb laulukoor alla kokku meie 500-liikmeline ansambel ning selleks, et eelnevalt veidi piiri proovida ja nooti uurida, olete oodatud 23. novembril kell 12.00 Nõrime Laste Muusikakooli Tallinna piirkonna viitlajate kokkutulekule.

ERICH LOIT

17. novembril õhtul kaotatud TPI kehviis-kübis külast abielusõrmus (nr. 17). Ainsal leijal palun teatada TP toimetusse.

NB! Tuletame lugejatele meelde, et kuni 30. novembrini ootame küsimusi teadusliku uurimise sektori juhatajale Jüri TANNERILE. Vastused avaldame rubriigis «Meie oma foorum» detsembris.

LP. TP TOIMETUS!

Võib-olla aitab teie ajaleht nälgjatel I ü/e üliõpilastel kõh-tu täita? (Toimetusele: vaevalt, et me otseselt saame aidata kõh-tu täita, et kõh-mured laheneksid — peame.) Juba jälle on I ü/e all asuv «Piko» suletud. Miks? Seda ei tea keegi. Pärast pühi pole õnnesinunud veel sinna sisse saada. Mingit selgitust kuskil pole. (Toimetusele: 19. novembril, kui käisime vaatamas, oli puhvet avatud.)

13. septembril oli avariil, mis kestis kaks kuud. Ja üldse, avatud oli 9—16, s. o. ajal, kui enamus üliõpilasi koolis, kellele see puhvet siis mõeldud on? Võiks ju olla avatud 7—11 ja 16—20. Need ajad sobiksid kindlasti palju paremini.

I ühiselamu tühja kõhuga üliõpilased

*** XIII sajand — mehaaniliste**

...kellade leiutamine. Kuni XIX sajandi lõpuni arendasidki peenmehaanikot kõige enam kellameistrid arvukad põlvkonnad. XVIII sajandist alates hakati üha rohkem valmistama vaatus- ja mõõteriistu looduseuufijatele, samuti kaalusid, peentöomasinaid, arstiräistu ja meelelahutusvahendeid.

* XIX sajandi teisest poolest alates tõusis peenmehaanika käsitöölise tasandil riigi kuiviorbiiti, tekkis aparadiitööstus.

* Aastad 1925...1930 — peenmehaanika alase kõrghariduse andmiseks vajalike eeltingimuste kujunemine juhtivates tööstusmaades. Peenmehaanikakateedrite kujunemine kõrgkoolides masinaehituslike kateedrite rüpes. Ilmub esimene üldpeenmehaanika alane konstruktsiooniatlas (1925) ja õpik (1928). Insenerialade nimistusse lisandub uus sissekanne — peenmehaanikaseadmed.

* Aastail 1935...1936 — vähetuntud, ent märkimisväärne peenmehaanikadöö Eesti pinnalt: W. Zapp projekterib ja valmistab koos abilistega maailma esimese minifotoaparaadi «Minox» mõõtmetega 15x28x80 mm. «Minox-it» toodeti enne sõda Lätis 1700 tk., selle moderniseeritud varianti valmistatakse Saksamaal LV-s ja Jaapanis tänapäevalgi (GmbH «Minox»).

* 1950-ndate aastate lõpp — NSV Liidu poliitehnilistes instituutides hakatakse elektroonika ja automaatika erialadel üldmasinaehituslike distsipliinide asemel õpetama peenmehaanikat. Laienes eriala 0531 «Peenmehaanikaseadmed» õpetatavate kõrgkoolilise ring (s.h. TPI).

* Aastad 1957...1959 — peenmehaanika eriala «embrionaalne» areng TPI-s. Esialgne kavatsus üks 1957. a. vastu võetud MM-rühm profileerida peenmehaanikaseadmete erialal kahjuks lühtus. Ent 1958. a. vastu võetud tudengid lõpetasid TPI juba peenmehaanikainseridenä.

* 19. juuni 1959. a. — TPI direktori käskkiri nr. 985/k täpismehaanika seadmete eriala avamise kohta TPI-s.

* 1960/61. õ.-a. — automaatika- ja elektroonikatudengitele hakkas peenmehaanikat õpetama dots. H. Kaldma.

* Aastad 1962...1966 — TPI-s asub tööle rida noori insenere (E. Hendre, M. Nants, M. Ajaots, F. Angelstok jt.), kes spetsialiseeruvad peenmehaanikaküsimustele.

* Aasta 1963 — TPI lõpetab esimene lend peenmehaanikuid (22 diplomikaitsjat). Profülkateedriks on masinaehitustehnoloogia kateeder (juhataja dots. N. Stieglöv).

* Aastad 1960—1970 toovad peenmehaanikasse palju uut. Elektroonika tormiline areng ja arvutustehnika levik aparadiitööstuses avardavad ja mitmekesistavad probleemideringi, millega peenmehaanikainsener peab tegelema. Aparaatide konstrueerimisprotsessis osalevate inseneride erialade loetelu muutub pikemaks ja kirjumaks. Peenmehaanikul tuli hakata tegelema mistahes tööpõhimõttega aparaatide ja aparadiisüsteemide konstruktsiooni loomise ja valmistamisega.

* Aasta 1975 — profülkateedri ümbernimetamine peenmehaanika kateedriks.

* Aasta 1983 — diplom antakse 500-ndale peenmehaanikainserile E. Kildveele. Diplomiprojekti kaitsmine toimus Riikliku Eksamikomisjoni istungil H. Pögelmanni nimelises Elektrotehnika Tehases.

* 1980-ndad aastad — erialade süvenev integratsioon aparadiitööstuses. Põhikolmnurk «elektroonika—optika—peenmehaanika». Rangemad nõuded aparadiite mehaaniliste süsteemide töökindlusele ja kvaliteedile.

MP '84

Täna kogunevad peenmehaanika erialapäevale, oma suurokkutulekule, MP lõpetanud. Kokku on neid 550, kes TPI-st peenmehaanikaseadmete erialal koolituse ja inseneridiplomi on saanud. Koos on käidud varemgi, koos naabereriala MM-ga, mille rüpest eriala omal ajal alguse sai.

Tänasele erialapäevale annavad värvingu kaks arvu — 50 ja 25. On lähenemas alma materi, meie instituudi 50. aastapäev, mille tähistamine kulmineerub 1986. aastal. Teine tähis:

tänavu sai täis 25 aastat peevast, mil TPI tollane direktor L. Schmidt kirjutas alla käskkirja peenmehaanikaseadmete eriala avamisest TPI-s.

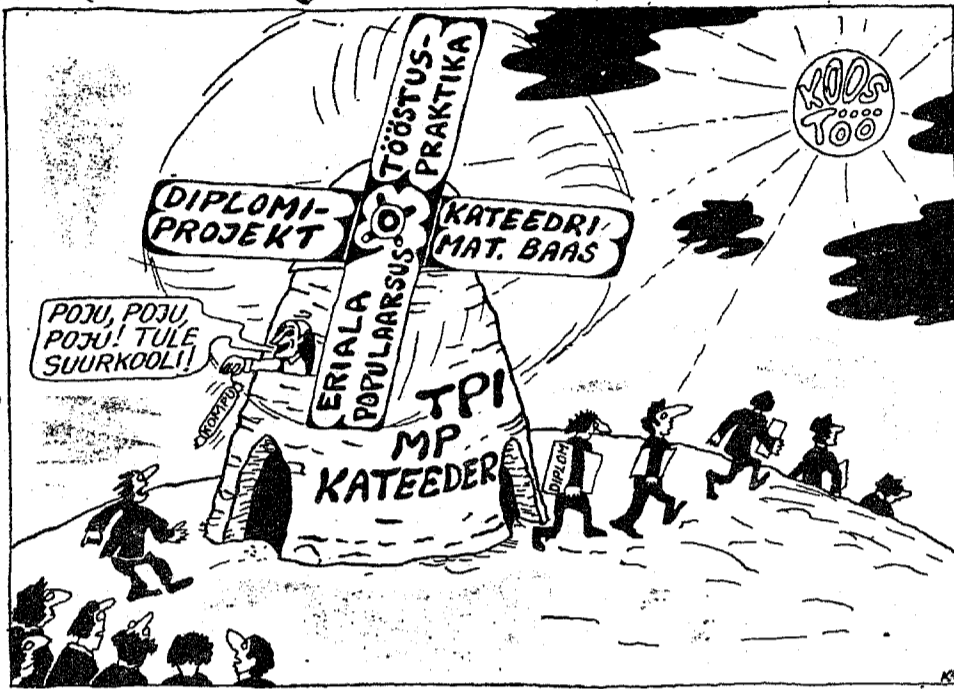
Aastad, mis möödunud MP ja kateedri (loodi 1967) algusest, on olnud küllaldased selleks, et kõnelda eriala näost ja tegudest. Sellest tuleb täna juttu mitmes plaanis. On saavutusi, on ka vajakajäämisi ja raskusi, millest ei saa mööda vaadata. Tänapäeva kiiresti muutuv maailm ja tehnikaprogressi ülesanded nõuavad head inseneri. Selle poole püüdleme. Kahtlusetu on siin suureks toeks tihedalt TPI ja lõpetanute vahel, sest inseneri koolitamise head ja vead tulevad selgelt ilmsiks alles pärastises tegelikus töös. Olgu erialapäev sidemete edendajaks!

Oli aeg, mil arvati, et hämmastava tempoga arenev elektroonika ja raadiotehnika muudab tarbetuks «vana hea» peenmehaanika (näide: elektronkell). Nõnda see ongi, kuid tarbetuks muutub vana, aga mitte hea. Hea — see on mistahes seadme peenmehaanikaosa moodsal tasemel, ühitatuna elektron-, optika- või mistahes muu osaga. See on konstruktori töö tänapäevasel tasemel. Mida peab insener-peenmehaanik

teadma ja oskama, et mitte-ajast maha jääda? Mida peavad oskama õpetada ja sisendada õppejõud?

Üks on kindel — MP eriala olevik ja tulevik on meie kätes. Olgu meie tänane erialapäev ühise eesmärgitunde ja kokkukuuluvuse tugevdajaks! Et TPI seinte vahel saadud haridus ja oskus võimaldaks realiseerida seda, mida märgib ladinakeelne sõna ingenium — võime, vaimuanne. Sõna, millest tuleb nimetus «insener».

Dots. ENN HENDRE, peenmehaanika kateedri juhataja

ÜKS KÜSIMUS, PALUN

Vastavad:

Mati Kull, esimene diplomiprojekti kaitsja MP erialal (kaitsmisprotokoll nr. 936 07.06.63.), tootmiskoondise «Eesti Meditsiinitehnika» praegune peainsener.

© Missuguseks hindad peenmehaanika ja peenmehaanika osa moodsa meditsiinitehnikas?

Täna meditsiinitehnika haarab laia nomenklatuuri väga mitmekesist aparatuuri. Moodsa aparatuur on sageli rakendatud nii kompuuter kui ka teletehnika, seejuures kasutatakse aga rohkem peenmehaanika valdkonda kuuluvaid sõlmi ja osi. Näiteks on Tõnismäe hambapoliiklinika uues panoramröntgeniseadmes peenmehaanika osa vähemalt 60%. Arvestades aparatuuri sisaldava elektroonika osatähtsuse järjekindlat suurenemist, peaks peenmehaanikainsener piisaval tasemel orienteeruma ka sellel alal.

Joachim Krille, Dresdeni Tehnikaülikooli tudeng, praktikant TPI-s vanas heas AV-414.

© Mis tõi Teid Tallinna, TPI-sse?

Olen TPI peenmehaanika kateedris diplomieelsel praktikal nüüd viiendat (ja kahjuks viimast) nädalat prof. W. Krause ülesandel. TPI peenmehaanikud on miniatuuriuugelaagerduste uurimisel palju jõudnud ära teha. Aparadiitööstuse nõudel tahame ka Saksa DV-s aparadiilaagrite alaseid uurimistöid laiendada ning süvendada. Siin TPI-s on selleks ettevõtmiseks rohkesti hädid ja järgimistvääri-vaid eeskujud. Loodan väga, et esimesed kontaktid TPI ja Dresdeni TÜ vahel arenevad ulatuslikuks kahe kõrgkooli vaheliseks vastastikku kasulikuks koostööks. Soovin TPI peenmehaanikute erialapäevast osavõtjatele edu.

Erko Kildvee, 500-s lõpetaja, 1983. a. lend, H. Pögelmanni nim. Tallinna Elektrotehnika Tehase insener.

© Mida pidanuks instituudis veel õpetama? Kas erialane ettevalmistus oli piisav?

Vaja oluks psühholoogiat ja suhtlemiskunsti. Praktilisi oskusi pidanuks TPI-aeg andma rohkem (teooriat õpetati piisavalt), eriti täppiseadmete häälestamise ja remondi alal.

Reino Eller, 1963. a. lend, TA SKB osakonnajuhataja ase-täitja.

© Antarktika peenmehaanika pilguga?

Peenmehaanikule on sealseid laboratooriumid nagu laboratooriumid ikka. Tavalisele inimesele on seal palju omapärast ja ka palju rasket. Aga «Riksu Kaarli elu on seal lausa võimatu».

Mait Murumäe, 1984. a. lend, Tallinna Pioneeride Palee Muuseumi klubi juhataja.

© Kas erialast ettevalmistust peenmehaanika alal peate piisavaks?

Jah, üldiselt küll. Isiklikult oleksin tahtnud suuremat ettevalmistust elektroonika alal, ning natuke teadmisi juhtimis- oskusest ja suhtlemisest alluvatega.

© Kas peenmehaanika saab olla seotud ka huvialadega?

Saab küll. Minu puhul töö ja huviala langevad suure osas kokku. Peenmehaanika erialal on lõpetanud paljud tuntud mudelismispordi harrastajad, näiteks edukaimad mudellendurid Andres Lepp, Tõnu Radik jt. Peenmehaanikat õppima tõi mind kunagi lapsena alustatud tegevus mudelismiringis. Kaas-aegne lennumudel on küllaltki keerukas seade, mille konstrueerimine ja ehitamine nõuab palju tehnilisi teadmisi. Arvan, et kõige paremaid tulemusi annab peenmehaanika ja elekt-

roonika harmooniline ühitamine.

© Kui palju lapsi tegeleb mudellennundusega Pioneeride Palees?

Umbes 200 last. 5—6 poissi vanemast rühmast kavatsevad tulla samuti TPI-sse just peenmehaanikat õppima.

Uljas Tamm, 1963. a. lennu elektroonikainsener, TPI automaatikateaduskonna dekaan, dotsent.

© Täna on elektroonikute erialapäev. Juhuslik kokkusattumine, kuid kas pole see ka tähenduslik — elektroonika ja peenmehaanika käsikäs? Kuidas hindad elektroonikute peenmehaanika eriala perspektiive ja mida ta peenmehaanikalt ootab?

Päevade kokkusattumine on muidugi juhuslik. Kuid kokkusattumuses endas on sügav tähendus. Elektroonika ja peenmehaanika areng käikides, nagu öeldakse harmooniliselt — just nii ja mitte teisiti. Praegu räägime palju arvutustehnikast, mikroprotsessoritest jmt., räägime põhjendatult, ootame selgelt tehnikalt palju. Kuid tahe-tahtmata mõtleme seejuures rohkem selle tehnikale elektroonika- ning programmidepoolsele küljele, kipudes unustama, et arvuti väljundil olev robot, inforegistreerimise seade vnt. riist on eelkõige ikkagi peenmehaanika. Nii et ilma peenmehaanika saavutusteta ei saa me praktiliselt kasutada elektroonika neid suuri saavutusi, mis viimased 2 aastakümnet on meile andnud. Ja peenmehaanika edasise kiire arenguta võib tekkida tõsine tõrge elektroonika edasiste saavutuste efektiivses kasutamises.

Seepärast soovin peenmehaanikutele otsivat vaimu, leiutamissoone, eriala populaarsust ning palju-palju kuldse peaga tudengeid.

Feliks Angelstok, 1965. a. lend, TPI mehaanikateaduskonna prodekaan.

© Missugune on tänane peenmehaanikatudeng?

Küllap on ta otse keskkoolist instituuti astunud vallaline noormees. Seda lubab väita asjaolu, et viimase viie aasta jooksul peenmehaanika erialale vastu võetud 250 üliõpilase hulgas on olnud ainult üks neiu, kes on muide käesolevaks ajaks juba edukalt viiendale kursusele jõudnud. Vähemalt kaheaastase tööstaažiga on olnud 18 sisseastujat, kellest 6 on tulnud ettevalmistusosakonna kaudu. Staažiga üliõpilastest 4 on ettevõtete poolt suunatud. Mõtlemapanevalt väike arv! 21 üliõpilast on vastu võetud ühe või kahe sisseastumiseksami tulemuse põhjal. Need on keskkoolilõpetanute paremik.

Kui rääkida peenmehaanikute õppeedukusest ja ühiskondlikust aktiivsusest, siis on teaduskonna teiste erialade üliõpilastega võrreldes samal tasemel. Küll on aga alati eriala üliõpilaste hulgas olnud neid, kes edukate õpingute kõrval on suutnud mõndagi ära teha ÜTÜ-s, spordis või instituudi ühiskondlikus elus. Nagu näitaks viimastel aastatel lõpetanutest Tõnu Radik, Veiko Spriit jt. Toredad on need tudengid, kes oma üliõpilasaega teadlikult kasutavad enese igakülgeks harimiseks.

Madis Järv, 1965. a. lend, töö NSVL Kultuuri ja Teaduse Keskuses Helsingis.

© Kas ka diplomaatilisel tööil peenmehaanikat vaja läheb?

Tööks keskuse teaduse ja tehnika osakonnas on tehniline kõrgharidus vältimatu eeltingimus. Et see just peenmehaanika erialal omandatud, on pole küll kahetseda tulnud. Saime TPI-st mitmekülgse ettevalmistuse, mis minu praeguses töös marjaks ära kulub. Oluline on, et kõrgkool õpetaks tehnikaprobleeme nägema, tehnikakeeles mõtlema. See võimaldab ajaga kaas käia.

Joonistuse tegi **KURTI VOOL**.

Lehekülje koostas peenmehaanika kateedri dotsent.

MAIDU AJAOTS.